Report of the Joint Select Committee on the Mysore Municipalities Bill, 1962.

(*Presentation.*)

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Municipal Administration).—Sir, I beg to present the Report of the Joint Select Committee on the Mysore Municipalities Bill, 1962

Mr. SPEAKER.—The Report is presented.

MYSORE WILD ANIMALS AND WILD BIRDS PRESERVATION BILL, 1962.

(*Motion to Consider*).

Sri B. RACHIAH (Minister for Forests and Fisheries).—Sir, I beg to move :

> "That the Mysore Wild Animals and Wild Birds Preservation Bill, 1962 be taken into consideration."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

> "That the Mysore Wild Animals and Wild Birds Preservation Bill, 1962 be taken into consideration."

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಆಚರಿತಕ್ಕ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಒಂದು ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಬೇಟೆ ಮಾಡತಕ್ಕ, ಷಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಜನರು ಒಂದು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತೂ ಕೂಡ ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇವೊತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಈ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಕೂಡ ಕ್ಷಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಗೆ ಅವು ನೆಮ್ಮದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬೇಟೆಗಾರರ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನೆಪದಿಂದ ಏನು ಒಂದು ಲೈಸನ್ಸನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹ ಜನ ಇವೊತ್ತು ಬೇಟೆಯ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಗ್ರವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತಹ ಕಾನೂನು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಗಾಗಿ ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕರೂಪತೆಮಾಡಿ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ಜನ

ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕಾನೂನು. ಇದು ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ 5 ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿ, ಸುಮಾರು 61 ಕ್ಲಾಜುಗಳು ಇಲ್ಲ ಇವೆ.

1-00 P.M.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, 2ನೇ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಡೆಫಿನಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ, ವನ್ಯಮೃಗ, ವನ್ಯಪಕ್ಷಿ ಮುಂತಾದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ 2ನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಮೃಗ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಿರಬೇಕು, ಹೇಗಿರಬೇಕು ಅವರು ವನ್ಯಜೀವಿ ವಂಶರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು 6ನೆ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು, ಮಂಡಲಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವು ವನ್ಯ ಮೃಗ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ತಜ್ಞರು ಈ ಸಲಹಾಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದಿದೆ; ಈ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಬೇಟೆಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಲೈಸೆನ್ಸು, ಎಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟರೆ, 4ನೆಯದರಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಮೃಗಾಶ್ರಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಬಹುದು, ಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಬೇಟೆಗೆ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಬೇಟೆ ನಿಷೇಧಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿವೆ. ಸಂಸ್ಥಾನದ ಯಾವಯಾವ ಭಾಗವನ್ನು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾಲಯ, ಅದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೇನು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಶನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಡಾನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತಂಟೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪುಂಡು ಆನೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಡಿಕ್ಲೇರ್‌ಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ 6ರಲ್ಲಿ ಟ್ರೋಫಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಏನಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ.

ಹೀಗೆ, ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಂದು ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಬೇಕು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಿಗೂ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಈ ಸಮತೋಲನದ ಸಹಾಯ ಬೇಕು. ಅದೇರೀತಿ ವುಗ್ರಾಣಗಳಿಗೆ ಮಿಡತೆ, ಹುಳುಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಗ್ಗಣಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವೂ ಇದೆ. ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಆವಾಗ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸೃಷ್ಟಿದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಒಂದು ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಮಾನವನ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವುದೂ, ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದೂ ಸರಕಾರದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಉಪಕೃತ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರಿತವರಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದು ಕಾಯಿದೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನೂ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

†**Sri V. S. PATIL** (Belgaum I).—This is one of the good bills introduced on the floor of this House. The main object of this bill is to protect the wild animals and wild birds from indiscriminate killing or massacring

(SRI V. S. PATIL)

by people. No doubt we have to preserve wild life in our country but at the sametime there is another aspect from which this matter has to be considered.

There are positive clauses in this bill by which the wild animals and birds are to be protected but primarily this is a bill which says "don't do a particular thing". The bill emphasises on the 'dont's' rather than the 'do's'. The wild life is found in aboundance only in forest areas. The persons who reside amidst these forests are in most cases unprovided for for their maintenance. Their lands are situated in a track where there is heavy rainfall and the soil and substance of the land is washed away and it becomes very difficult for them to maintain themselves, solely on the produce from the land. Therefore they are compelled to take recourse to some other means. In this bill sport is given much more value than the actual maintenance of people who are residing in these areas. There is no provision in this bill or in any other bill brought before this House to see that the people living in these areas are maintained well. As they are poorly fed by the resources at their disposal, they take to this sort of killing wild animals and birds. This important aspect cannot be ignored. Government simply imposes a ban on the killing of animals whether they are killed for sustenance or mere sport and job. So far as the later aspect is concerned, killing for sport and joy is allowed by permits and licences by people who are well-to-do and kill for sport.

These persons do not come from the forest area, but they come from outside the forest area and they simply want to kill the animals for joy, which they call sport. Why should this be allowed ? No doubt, it is a sort of income to the Government. But, such sort of income from a particular section of the community, which is well of and which can waste money for simple joy, and to encourage such people, I think, Sir, is not befitting in a socialistic State. The Ruling Party professes that their aim is for a Socialist State. Hence, I submit that the old method of the British Government to have these sports for the big people who can spend thousands of rupees even for a day's *shikar*, should not be continued hereafter if the Government wants to protect these wild animals and wild birds. That is one thing which I should like to place before this House. The second thing is that something must be done to remove the people who are residing in small huts, hamlets and small villages in the forest area and make provision for them to live outside the jungle area or forest area with lands and other means for their subsistence. If we do not make this, then it is no use passing a law and giving a weapon in the hands of the Government officers to harrass people, who may be found within the forest area. We know Sir, and everybody in this House including the Hon'ble Ministers know that in most of this game the wild animals and wild birds are killed not by the sportsmen, but by the Government officers themselves. I had an occasion to see an Animal Sanctuary when I halted there during the night time. The person in charge of that Sanctuary gave us non-vegetarian food. I asked him as to how he got us non-vegetarian food with a particular kind of flush within five or six hours when there is complete prohibition for killing an animal. He laughed and said: 'Sir, you just enjov and go away'. This is the way in which the officers are behaving. They are the persons who are mostly responsible for the killing of these birds and animals, and that is why very stringent measures must be taken against such persons if you want to make this Act a grand success. Once upon a time, I was also a shikari and I have killed several animals. Since our independence I have given it up because of the 'Ahimsaraj'. But, I know the ways and means that are being taken by these *shikaries*. They use the Torch light by which these wild animals are massacred eevn in one night. One gunman with a torch head-light can kill not less than two dozens of animals within 5 or 6 hours. So my submission is that no torch light, which has got a power beyond three cells, should be allowed to enter into the forest area and if anybody takes that, that itself must be made punishable. That alone will put some stop to the massacring of these animals. Mere estsblishment of a Committee at Bangalore with the Chief Minister as Chairman or some other Minister as Chairman, will be of no use at all. It is better to acquire possession of lands of the people living in forest area and give them some lands outside that area and make provision for their subsistence outside. The Government must also see that there is a stringent check upon the officers of the Forest Department, who do not yield to allurement of killing these animals because there will be nobody to check on them. These are the things which are required to be seen and there are other things in so many clauses which have got to be examined. That is why I expected this Bill to go to a Select Committee. It appears that the Government is not willing to send this Bill to a Select Committee. There are some amendments moved which will explain our position to the Government. I feel the Government will have to explain the schedules, because many names of animals have not at all been included. That will require some careful consideration, and I hope the Hon'ble Minister will do his best to see that the Act is fully implemented.

† **Sri VIDYADHAR GURUJI SAYANNA** (Gurmitkal).—

(Spoke in Hindustani).

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ (ರಾಮನಗರಂ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಹಾಗೂ ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಕಲರೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭೂಮಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸೇರಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳಿಗೆ, ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜೀವಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿವಂತನಾದುದರಿಂದ ಮೃಗಗಳನ್ನೂ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ಮೃಗಗಳನ್ನೂ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಹಿಂಸೆಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೇಡು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ)

ಬೇಕು. ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೀವನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ತಿರುಗಾಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದು ರೈತನಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಚಿಟ್ಟೆ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪಿಸಲು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಈ ಚಿಟ್ಟೆ ಹಾವಳಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಸಫಲವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬೀಳತಕ್ಕಂಥ ಚಿಟ್ಟೆ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬಂದು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಹುಳಗಳು, ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಬಂದು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ವನ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಮನುಷ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕಾಡು ಬೇಕು. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ ವಿಚಾರ. ಹಾಗೇನೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಮೃಗಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ದಂತ, ಉಣ್ಣೆ ಮುಂತಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಜಂತುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

1-30 P.M.

ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೇಡು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಿತಗೊಳಿಸಿ ದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವು ಊರುಗಳ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರು ಅವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಈಚೆಗೆ ಕಾಡುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಊರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ಹಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಅತಿ ವಿರಳ, ಆದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಡು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕರಡಿಗಳಿಂದ ಆದ ಅನಾಹುತ ಎಂದರೆ ಅನೇಕ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲವರು ಬಂದು ಆ ಕರಡಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು ಊರಿನೊಳಗೇ ನುಗ್ಗಿ, ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ ತೊಂದರೆಪಡಿಸುವುದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು, ಪಶುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಪಶುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು ಇರಲಿ ಮನುಷ್ಯರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳ ಹಾವಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕ್ಲಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗೇಮ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಎಂದು ಇರುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅವನಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ, ಇದನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದಿಕೊಂಡು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಡೆನ್‌ಮಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಹಾಕಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆ, ಸಾರಂಗ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮೃಗಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಜನರು ನೋಡಿ ಆನಂದಪಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ

ಜೂ ಗಾರ್ಡನ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಯಾವ ರೀತಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಹೇಗೆ? ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ನೋಡಿ ಆನಂದ ಪಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೃಗಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಆನಂದದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಟವಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಆನೆ—ಅದು ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. 200 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಚೀಫ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಟೀವ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಂದ ಪರ್ಮಿಟ್ ಪಡೆದು ಆ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಪ್ರಿಸರ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 13 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಪ್ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆಫೀಸರು ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ—ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಪ್ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆಫೀಸರು ಒಬ್ಬರು ಮೆಂಬರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೀತಿ ಇಬ್ಬರು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎಂದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅಷ್ಟೇ ವಿನಹ ಇನ್ನೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬರತಕ್ಕ ಭತ್ಯ ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಏಕೆ ಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಬೆಲೆಬಾಳತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಈ ಕಾನೂನು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಕಾನೂನು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ (ಮೂಡಬಿದ್ರಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಸೂದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಜನರ ಕೃಷಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಈ ಎರಡೂ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದವುಗಳು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜಂತುಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ ಇವುಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕೃಷಿಗಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಷ್ಟ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಮೃಗಗಳ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಆಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಮಾದರಿ ಫಾರಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಇವುಗಳ ಸಂದರ್ಶನ ಜನರಿಗೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರೂ ಸಹಾ ಈ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಂದಾಗತಕ್ಕ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಹಂದಿಯ ಕಾಟ ಪೈರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಅವರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಈ ಪೈರುಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೋವಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ)

ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೋವಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಚ್ಚೆ ಪೈರುಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಹಾವುಗಳು ಬೇರೆ ತುಂಬಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಡುಕನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ರೈತನ ಬೆಳೆಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ನೂತನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಜೂ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಜನತೆ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಸೂದೆ ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಆರ್. ಕಳಲೆ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ನಾನೀಗ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಇದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಾವೀಗ ಏರ್ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಒಂದು ಸೂಚನೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೆ ನಮ್ಮಂಥವರನ್ನು ಹಾಕದೆ ಯಾರಿಗೆ ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಲೇಸಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವರ್ಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ನಾವು ಬರೀ ವಿಧೇಯಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತರಹದ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ನಾವು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಗೇಂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿನ್ ಎನ್ನುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರವರು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬೇಟೆ ಮಾಡಿ ಮುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ತರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ ಮೃಗಗಳ ವಿಹಾರದ ನೆಪದಿಂದ ಗೇಂಸ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಶಾಮೀಲು ಆಗಿ ಮೃಗಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪೈರು ಬರುವಾಗ ಮೃಗಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ತರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ತುಂಬಾ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ; ಅವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ತರಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬೆಳೆ ಬರುವುದು ವರ್ಷದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವಂಬರು ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳು ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಊರುಗಳ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೃಗಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಬೇಟೆ

ಮಾಡಿ ಓಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಬಾರದಂಥ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲೋಸುಗ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ.

ಎರಡನೇದು, ಮೃಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಜೂವಲಾಜಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ಸಿನ ತರಹದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೇ ಸುಮಾರು 200 ಅಥವಾ 300 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲೇ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಮನಸೋಇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ವಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜೂಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ಕೃತಕವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸುಮಾರು 200-300 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಅವುಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ಒಂದು ಜೀವನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳೆಯದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರ ಸಹಾಯವು ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಜೂವಲಾಜಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ಸ್ ಎಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವು ಅಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಫಲ ದೊರಕಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಡರ್ಮಿಸ್ಟ್ಸ್ ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಅವಶೇಷವನ್ನುಳಿಸಿ ಅವುಗಳ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹದ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಷಿಕಾರಿ ಮಾಡುವ ಜನರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳು ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇವರುಗಳಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ನಾಶವಾಗಿ ಇಂದು ವ್ಯಾಪಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ನೂರಾರು ಕೆಲವು ಕಡೆ, ಸಾವಿರಾರು ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಹದ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಲು ಅವರಿಗೆಲ್ಲಿಂದ ಇಷ್ಟು ಚರ್ಮಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳಿದ್ದುವು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಬರೀ ಕಾಯದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **Sri M. Y. GHORPADE** (Sandur).—This legislation for protection of wild life, as far as I can see, is mainly a codification of laws existing in five different areas. My submission is that this Act may not be quite sufficient to deal with the new threat to wild life that has arisen as a result of encroachment of civlization on the privacy of the forest. This Act would have been sufficient some 20 years ago when there was plenty of forests, plenty of uncultivated waste, the pressure of population also was not heavy and so inspite of killing there was little danger of extermination of wild animals. As everybody knows now as a result of urbanisation, the noise created by disturbance of civilization like jeeps and factories it has become a special problem as to how to protect the wild life from extinction. It is no exaggeration to say that as a result of this inevitable disturbance of civilisation, the balance of nature in the forest is being seriously threatened and therefore as some speakers on the other side pointed out, we have the very distressing phenomena of commercialised killing. In the old days some wild animals or birds

(SRI M. Y. GHORPADE)

would be killed for food or for sport but now we have the phenomenon of commercialised killing for sale and game. As Sri V. S. Patil rightly pointed out milling animals by jeeps and lights in large numbers for purpose of sale in markets is a threat. That is a new threat and I do not know to what extent this Bill will be effective in preventing all that. After all, the Bill does not say anything new. It says that the Forest Guard should fine a man who trespasses or violates the Forest Act but we know that has not been sufficient especially as a result of commercialisation of killing. The man who kills is liable to pay Rs. 100 or 200 as fine and thereby the scope for corruption becomes tremendous and in practice often it becomes administratively impossible for the forest guard to check violation of the Act. Therefore I would suggest that the Mysore Government should attempt a major experiment, namely, of associating not only the Forest Department authorities but also the revenue authorities and mainly the village panchayat, in protecting wild animals.

2-00 P.M.

I feel, Sir, that if the Village Panchayats are told that they would get the income of license fee and they are the guardians of these wild animals it might be more effective than leaving it merely to forest guards. It is an experiment and it is bold experiment a worth trying. I am personally convinced, that mere Act will not serve the purpose of protecting these wild animals. That is one suggestion, which I request the Government to seriously consider. The Government have rightly thought of Sanctuaries and reserve forests and non-cultivable waste. But I feel, that apart from the Sanctuaries and the protection given to the wild animals, sufficient steps should be taken to see that protection is given to animals not only in reserve forests, but also in this uncultivated waste. I might mention, Sir, a small point. The other day I had an occasion to see the Sanctuary near Srirangapatna in Rangatitlu. It is a very beautiful Sanctuary and I am glad to say that the Hon'ble Minister has taken a lot of interest and has intention of improving it. But, I have one thing to say, which I hope he will not misunderstand it by my saying. In order to get two Crores of rupees there was necessity to increase the spectators. This would endanger the privacy of these birds. There was one suggestion the Hon'ble Minister has made in the Book—"why not have Bee-keeping on the island in Rangatitlu ?". I personally feel that that might cause considerable disturbance to the birds. Therefore, it would not be proper to keep any Bee-keeping unit or apparatus on the small island where birds are bred, because that would certainly cause considerable disturbance to the peace and privacy of that island. That is only a suggestion, and I hope the Hon'ble Minister will give it favourable consideration.

Then there is one other point in section 59. I am not able to understand the purpose of section 59, where the Government says "that the

State Government may, by notification, exempt any class of persons from all or any of the provisions of this Act, subject to such terms and conditions as the State Government may specify in such notification". I do not really understand the purpose of such exemptions, because as we all know such exemptions have a tendency to create a loophole in the Act, which is bigger than the Act itself. I would like to conclude by saying that it is my feeling that whether it is wild life or any other life in this country custom is still more powerful than law. Therefore, our basic problem is how to replace this custom by a more effective law. I should like to give an incident to prove as to how custom is more powerful than law. In Schedule I under Vermin, monkeys have been classified as Vermin. That means anybody is free to kill all monkeys, because it has been classified as a Vermin. I am not quite sure that it is a good thing. In spite of that, because of traditional feelings, people do not kill monkeys. In spite of a good law, they won't take to it. On the other hand, Brahamini Kite has been included in Schedule V under protected wild animals and birds. In Mysore area, the sentiment for the Brahmini Kite is so strong that I am sure, even if there was no law, nobody would kill it. I am saying this to show how custom is stronger than law. Our problem is how to replace custom by effective law. We all know that in the days of Kalidasa, there were Sanctuaries for protection of wild animals in Gurukulas. Nobody used to shoot them. We get a beautiful situation in Kalidasa, where King Dushyanta is hunting. There, on the trees he hears some parrots chanting mantras. Immediately the king realises that it must be a Sanctuary and immediately he withdraws his arrow. To-day, we are not able to replace them with effective law. To-day, those customs are disintegrating. I submit, with this law in the changed situation, the wild animals are not threatened by extermination by the disturbance of civilization. I personally feel that the Act will not serve the purpose. It would have been fairly adequate some twenty years ago. You will have to make a revolutionary attempt to protect the wild animals by associating the urban people and by making them feel that they are morally and in every other respect responsible to co-operate with the forest and revenue authorities. That can simply be done by introducing a provision whereby the license fee and fines levied will go to the panchayat and the panchayat will be responsible to see that there is no violation of this wild life Act. I want to repeat that the forest guards are not in a position to do it. I realise that this is a bold experiment, but I hope the House will appreciate that it is worth trying because the other practices have not succeeded.

(Sri B. P. Kadam rose.)

Mr. SPEAKER.—I have got the list of 10 more Members left over, who are desirous of praticipating. I will extend the time by one hour. I am trying to give scope to the fullest extent possible to the Debate. Beyond one hour, I cannot do it myself. Let the Debate be cohesive and to the point.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—The Bill being mainly on the lines of a similar provision enacted long back by the Government of Bombay, deserves considerable support. But, at the same time, great care must be taken to see that human life, cattle wealth as well as crop is protected. The admiration for all these wild animals is not new. It is not new since the advent of freedom. It was there in this country with the advent of civilization itself. The Spotted Deer, the Sambhar, the Tiger, the Peacock, the Wild Duck in the lake have been the subject of praise and inspiration of great poets in this country. As someone suggested it is the pangs of a bird which was the source of an epic and all that. At the same time, when everybody is anxious to see that wild animals are not indiscriminately crushed or rendered extinct, every care must be taken to see that human life is made as secure as it should be, and that can be done by giving due protection to the cattle wealth as well as the crop.

Coming, as I do from a forest area in North-Karnatak District, where once agriculture flourished, I must compare the figures relating to land under cultivation. In the year 1781, the land under cultivation was over 60 per cent. Even when the British made their mark in 1798, the land under cultivation was about 40 per cent or even more. And now, the land under cultivation is hardly 15 per cent. The minute we all come out of our Courtyard, we have to enter into the forest and we have to hold our life against wild animals in the forest and struggle against wild beasts, and in many cases shout against the Government helplessly in sheer pity. I would like to press two or three things and not go into details. Even in the British regime, protection was given to drive out wild animals during the monsoon months. During these months the wild animals and wild birds were so harmful that they deserved to be beaten out. Similarly, the wild tigers, the Cattle lifters and the wild pig are a great source of menace to the domestic cattle and crop as well.

Sri M. Y. GHORPADE.—The wild bore is classified as Vermin.

Sri B. P. KADAM.—Still some protection is given to it. There should be a clear provision for it. If you so desire, encouragement should be given to kill it at every stage. There should be no protection at any stage even in the reserved forest, Sir, in the North Kanara area...

Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—If all become non-vegetarian...

Sri B. P. KADAM.—Sir, in the North Kanara District each year, the cattle killed is to the tune of about 2,000. In 1954, I asked a question before the Bombay Assembly about statistics of killing each year and it was said, it was of the order of 2,000. In one or two taluks alone, it comes to 150-200 each year and that being the case, many agriculturists are almost rendered helpless because the poor agriculturist cannot find any other alternative to get Compensation or takavi or any other financial help, if their cattle are lost. The *per capita* holding in Karwar and other coastal areas is very meagre. It is about 12 guntas. That being the case, every protection should be given to the agriculturist, his standing crop and also to his cattle. Here great pity is shown for tigers. Sir, care must be taken to see that tigers do not approach anywhere within two miles belt of the cultivated fields where cattle are taken for grazing purposes. If the Government would do some sort of a magic or some other feat, it would be very welcome. Or if the tigers by voluntary action restrict themselves within the bounds, we have no objection; we will be as non-violent to them as they will be to us. But if they tresspass into fields and desire to lift the cattle, then of course, the human population must be saved.

Sri D. DEVARAJ URS.—What is the method of preventing them from coming?

Sri B. P. KADAM.—It is for the Hon'ble Minister to imagine. Does it require further clarification?

Sir, that being the position, undue protection for the tigers who want to lift away cattle would be extremely harsh to the agriculturist. It so happens that many a time, the tigers are seen dragging cattle and it is not possible to kill them on the spot, because they cross into the wild forests, whereas the provision here is that they may be shot if they are on the field. Provision should be there in the Act to the affect that agriculturists can take action to shoot tigers if they are seen lifting cattle or even making an attempt in that direction. Otherwise, agriculturists have to go to the district office and go on applying for licence and after so many querries and so much fees, it is bound to be denied. Even if an agriculturist secures licence after five months, the tigers will not oblige the agriculturist by remaining on the spot waiting for the hunter to appear with a licence in his pocket and a weapon in his hand. These are the practical difficulties. Sometime, it so happens that tigers are roaming about even within the municipal limits of Karwar City. And people are helpless neither to drive tham out or to beat them. Even some person may put an anonymous petition that somebody is shooting the tigers which have come within the municipal limits of Karwar. In such cases human life itself is in danger. There must be provision to drive them away. Recently it so happened that one panther fell in a well within the municipal limits of Karwar itself and the women folk who went to the well in the morning to fetch water were simply horrified to see it. An enthusiastic young man shot the panther because the panther was trying to jump out of the well. Immediately some enquiry was started and there was the usual panchanama. Subsequently the Deputy Commissioner understood the situation and said that the matter may be allowed to rest. One has to take into consideration. What should be done under such circumstances? Then one Sarvodaya blessed man suggested that we should be non-violent to wild animals and even to monkeys. What is the way suggested to destroy the monkeys? He said, we must have a cave, and monkeys must be trapped and sent into this cave and fire must be set on the mouth of the cave, so that the smoke may enter the cave and the monkeys may be killed non-violently! Practically the wild animals have been living upon crops and cattle wealth. Even if we are to be

(SRI B. P. KADAM)

sympathetic to them, we must be reasonable and bear in mind the facts and figures. It should not be annihilation of mankind, especially in the forest-ridden district of North Kanara. Therefore I suggest that the following three must be allowed to be shot—wild pig, jackal and wild dog. Wild dogs must be shot wherever they are seen, whether it is a field, State forest or reserve forest. There should be no mercy. A forest officer of Bombay State Sri Singh said that the person who kills a wild dog or a wild (pig) must be rewarded.

Wild dog annihilates wild animals, spotted deer, sombre, panther and tiger. Wild dog is the greatest menace to wild animals and not man. Man has not killed as much wild animals as a wild dog has. It pursues somber, deer and indiscriminately kills them and renders them extinct. In Dandeli there are these animals in hundreds. As I said, the wild dog must be killed first and even the person who kills must be rewarded. However much you kill them, you cannot render it extinct, and we need not shed too much pity on these wild dogs.

Then comes the wild boar. Wild pig, being extremely prolific it can never be rendered extinct even if it is treated as vermin; it should be possible to kill them wherever it is traced. Any amount of indiscriminate killing of wild boar, will not render them extinct. Dr. Shirname who was for some time the Director of Agriculture in the Bombay State—once I discussed with him and he also said that any amount of killing of this wild boar will not render it extinct. He actually said that military operations like the pincer movement taken against these wild boars will not render them extinct. Let this Government have no sympathy towards wild boar. Let it be killed wherever it is sighted, on the field, minor forest, or reserve forests.

Then Sir, the other species are there. Without going into details at this stage, I would suggest that ample provisions should be made in this Bill for driving away wherever wild animals are sighted including tiger, during the monsoon season from the fields up to a distance of about 2–3 miles.

Then there should be scope for killing the wild board, etc. Further, there are restrictions that the owner of the field alone should kill. This is very absurd. For the protection of the crop, any person in the village must have ample opportunity to kill, he must be appreciated if he kills or drives away wild animals which are destroying the crops, specially in a forest ridden area in North Kanara District.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ವನ್ಯ, ಮೃಗ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಈ ಮಸೂದೆ ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ ದಟ್ಟವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆದಂಥ ವೃಕ್ಷಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಾಡು ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಕೋಣಗಳು, ಆನೆಗಳು ಅನೇಕ ತರಹದ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಕಾರಿ ನಿಷೇಧವಿತ್ತು. ಪಾಕ ಶಾಲೆಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಗರ್ಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೀನು, ಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ನಿಷೇದವಿತ್ತು. ಕಾಡು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವರ್ಣನೆಯು ಮಹಾ ಕವಿ ಭಾರ್ಗವಿ ರಚಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಕಿರಾತಾರ್ಜುನ

ದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂಥ ಕಾಡು ಇಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದುವರೆಗೆ ನಾವು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಾಶ ಸಹ ಆಗಿದೆ. ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಾಡು ನಾಶ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದುವು. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸತ್ತು ಹೋದುವು. ಕೆಲವು ಜನರು ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೂ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಎಂಥ ಆನಂದ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಆನೆಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು ಎಂದು ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಗಂಡು ಹುಲಿ ಸಹ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಒಬ್ಬ ಬೇಡನು ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಯ ಜೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ಆ ದೃಶ್ಯ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಹರ್ಷಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆದ ಫಸಲನ್ನು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಹಂದಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳು ಬಂದು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೃಗಯಾ ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುವ ಅವಕಾಶ ಇರಕೂಡದು. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಅವನು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಕೋಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹಾಳು ಮಾಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದು ನವಿಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನವಿಲು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ಪಕ್ಷಿ. ಕೆಲವು ಬೇಟೆಗಾರರು ಗಂಡು ನವಿಲು ಮಾಂಸ ಮಾರಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಊರು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಇರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಕ್ಕಂಥ ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವನ್ಯ ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಸಾಯಿಸ ಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕತ್ತಿ, ಬಂದೂಕು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿವೆ. ಆದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಇದು ಅಪ್ಲೈ ಆಗಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ರೈತ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸದೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಫ್ ಸರ್ಟನ್ ಪರ್ಸನ್ಸ್ ಇನ್ ಪೊಜೆಶನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಮ್ಸ್ ಎಂದು ಇರುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದೂಕದ ಲೈಸನ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಫೀಜ್ ಕೊಟ್ಟು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪದ್ಧತಿ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಯಾರಿಗೆ ಷಿಕಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು, ಆಶೆ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹವರು ಮಾತ್ರ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ರೈತರು ಆಗಲಿ, ಅಧಿಕಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಗಳಾಗಲಿ ಮತ್ತೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಬಂದೂಕು ಹಿಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಫೀಜು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ಚಾಪ್ಟರ್ 3 (14) ರ ಪ್ರಕಾರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಡು ಮೃಗ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಹುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಏರಿಯಾನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದುಷ್ಟ ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ 56 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಕೊಲ್ಲಕೂಡದು ಎಂಬ ಪ್ರೊವಿಷನ್ ಅನಾವಶ್ಯಕ, ಇವೆರಡೂ ಇದ್ದರೆ ಅರ್ಥ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 56 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು 36 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ನನ್ನು ತೆಗೆಯುಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಚಾಪ್ಟರ್ 7 (44) ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರ ಮನೆಗಾದರೂ ಬರಬಹುದು ಯಾರ ಜೋಬಿನಲ್ಲಾದರೂ ಕೈ ಹಾಕಬಹುದು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ತಡಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೂಡದು. ತಮಗೇ ಅರ್ಥವಾಗಬಹುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಬೇಕೇ ಹೊರತು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಕೂಡದು, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬೇಕಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಕೂಡದು. ತೆಗೆದು ಬಿಡಬೇಕು, 5 ರೂಪಾಯಿ, 10 ರೂಪಾಯಿ, 50 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಬಹುದೇ ವಿನಃ 500 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಜುಲ್ಮಾನೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂತಹ ಕಠಿಣವಾದ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವಾರು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ 500 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆಯನ್ನು 100 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ಲಾಸ್ 48 (ಬಿ) ಪ್ರಕಾರ 3 ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ತನಗೆ ಅನುಮಾನವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೇಸನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಕೃತ್ಯವೇ ನಡೆದರೂ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ದ್ವೇಷ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃತ್ಯ ನಡೆದ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಕೇಸು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತ ಹೋಗಬೇಕು ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಚಾಪ್ಟರ್ 8 ರಲ್ಲಿ Games Officer has power to enter upon any land ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೂಡದು. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾಹುತ ರೈತರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಾಣಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದು ಆತನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೆ ರೈತನಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

52 (ಸಿ) ನಲ್ಲಿ power to issue search warrant ಎಂದು ಇದೆ ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಕೂಡದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಚ್‌ವಾರಂಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರವರಿಗೆ ಇತರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಡೆಲಿಗೇಟ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರೊವಿಜನ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದು ನೂರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೃತ್ಯ ನಡೆದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಪವರ್ಸ್ ಡೆಲಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಪ್ರೊವಿಜನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **Sri A. P. APPANNA** (Virajpet).—Sir, I welcome this Bill and I want to make a few observations regarding the clauses.

In clause 11 it is said:

> "Any person who holds a licence granted under the Indian Arms Act, 1878 for the possession of arms for sport or protection or who is exempt from the provisions of that Act and possesses any arms, shall register his name and address with the Chief Wild Life Preservation Officer, etc......"on application made in the prescribed form and on payment of such fee as may be prescribed."

Sir, there are certain section of people in this State who possess arms under the exemption provided under the Indian Arms Act. This exemption is provided to those sections of the people because possession of arms is linked with the custom of those people. It is with the recommendation of the Mysore Government that the Government of India have exempted certain section of the people in Coorg, namely, Coorgies and jama holders and they possess arms without obtaining any lincence. So, I do not think that there can be any curb under any section to register that arm on a payment of any fee. This goes against the wishes of the Government which has recommended this case to the Central Government for giving exemption. Sir, I appreciate the idea that the Wild Life Preservation Officer should be in possession of the names and address of those persons who possess arms because it would be very useful to him. Till the event of any those persons indulging in certain activities which contravene these provisions, it would be easy to the officer to find out. But to insist on payment of fee for registration. will cause hardship.

Under clause 15 there is provision for exemption. If the Hon'ble Minister were to assure that he is going to exempt this class of persons, I have nothing to say. Under the penalty clause, Clause 45, a person is liable for prosecution for violation of the provisions of the Act. If the intention of Government is to exempt those persons who possess arms on the basis of custom, then I do not like to comment further on this question.

Regarding the killing of rogue elephants, Clause 56 already provides that any person whose standing crop or cattle is attacked by wild animals or if a person is attacked, he can, of right, kill that animal. If that privilege is provided in clause 56. there is no necessity for clause 36, which says that there must be a notification that such and such thing is wild life and a permit must be given to the person who kills it. If it is a rogue elephant, under cover of clause 56 anybody who owns a fire-arm, may kill. Clause 50 is taken advantage of by most people who kill wild animals. Here we give a long rope for the officer to compound the offence. The compounding is to be estimated according to the value of the animal killed. It will give room for a person to kill the animal in the forest and get it compounded by paying the value and getting away.

Also, the clause would be misused sometime. If a person is caught and if the officer is well-inclined to the offender, then the valuation would be done at a lower level. On the other hand, I feel that persons who contravene the provisions of the Act should be prosecuted in a court of law. Everyone will then stand on the same footing and there will be no discretion for any officer to be lenient towards one person and to be harsh upon another.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—Sir, this is an important measure because preservation of wild life is essential to the welfare of the country. At the same time, wild life must be kept within bounds also. As has been graphically and pathetically described by my Hon'ble friend Sri Kadam, people living in the jungle and forest areas have to undergo various hardships on account of the activities of the wild animals. Particularly pigs and tigers are enemies of the cultivator. In the forest area, wild pigs cause innumerable damage to crops. The tigers cause great damage to the cattle population. The life of the man in the jungle has become very hard on account of the wild animals. At the same time preservation and protection of wild life is essential. The main object of a legislation like this is to prevent the extinction of animal species. On account of killing, hunting and gaming, in the past years a large number of animal species has become extinct. It is said that about 100 species of mammals and a similar number of birds have become extinct since the time of Christ. In our country in the recent past, the wild population is fast decreasing. It is the responsibility of the Government to see that the wild population is prevented from extinction and that is why such measures are very essential. Besides, though some wild animals are a menace to the people, crops and cattle, some are beneficial to mankind. There are beneficial wild birds which destroy insects and pests which cause damage to the crops, cattle and human beings. Such birds will have to be preserved. Similarly there is a certain species of fish which help keep down malarial fever and this would have to be conserved and preserved. Any wise law designed to preserve wild life should contain three aspects: (1) adequate laws for the protection of wild life, (2) adequate areas as sanctuaries, and (3) adequate organisation to enforce laws and administer sanctuaries. If we examine this bill from these 3 points of view, it would be obvious that the bill requires some modifications. It would have been advisable to send this Bill to a Select Committee where the various clauses, particularly the clauses which are likely to cause harrassment to the people living in jungle areas, could have been closely examined and suitably modified. Some provisions of the Bill are likely to cause harrassement to persons dwelling in jungle areas. Particularly clauses 44 and 52 give wide powers to the executive and the powers are likely to be misused. This point has been rightly dealt with by my Hon'ble friend, Sri Rame Gowda. In our anxiety to protect wild life we should not forget the interest of the man in the jungle. It has been rightly said by an authority on wild life that it "is not recognised that wild life belongs to the man in the jungle. The legislation that fails to recognise this fact must fail hopelessly. Preservation must be tackled from the point of the indigenous man. The legislation must be based on this fundamental fact."

So, this preservation of wild life should be looked at from the point of view of the indigenous man. From this view point, this legislation requires certain modifications. As has been pointed out by Sri Kadam, gun licenses, in the jungle areas for the agriculturists to protect their crops, should be given freely. Particularly in the crop season, the cultivators should be freely given licences. In the hot season, perhaps, there is no necessity for these guns. In the hot season, the damage to the wild animals is about 80 per cent. In such seasons, if it is found advisable, the guns may be called in and again should be re-issued to the cultivators when the crop season begins.

There are four Sanctuaries at present in the State and one more is proposed to be instituted in the Tungabhadra Valley. I feel that there should be more Sanctuaries because Sanctuaries will help more to preserve wild life than stringent laws. Every forest area, should have a Sanctuary. So, Government should see that in different areas Sanctuaries are established.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

The aims of forestry very often come in conflict with the conservation of wild life, because the Forest Department is more interested in getting revenue from the Forests, to get more resources for the State, to produce more timber and such other things. What is in the interest of timber or such other articles is not necessarily in the interest of the farmer. So, as far as the administration of this wild life protection is concerned, the ideal condition is to have a separate Department for this wild-life preservation. There are separate Departments for wild-life preservation in Western countries. If it is not possible, there should be at least a sub-Department in the Forest Department for this purpose. There is a provision in clause 4 for the appointment of Wild Life Preservation Officer, Game Wardens and other game officers. This will be a good step because at present, I think, the officers of the Forest Department are looking after this wild life protection. Now a Wild Life Preservation Officer will be appointed with the required staff. At the same time, a separate Sub Department for this wild life protection should be set up and the duties of these officers should not overlap. These officers should be independent and separate.

The worst enemy of this wild life is the Poacher and no law is going to affect this Poacher.

An HON'BLE MEMBER.—What is meant by Poacher?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Poachar is a man who kills animals without any license and who carries on illegal activities, and these poachars are thriving their business by hunting indiscriminately and are making money out of that. If there are to be stringent restrictions, those restrictions should be for these poachars and not the genuine sportsmen or game people. In order to check these poachars, there should be more vigilance and there should be patrolling in the forest areas. There should also be a liberal system of awards for detection of offences, particularly offences of poaching. Government should give liberal rewards to the people who give information regarding poaching offences. This will help to check the poaching activities.

Some authorities have made very valuable suggestions regarding this game.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Which is that authority ?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—An 'Indian Wild Life.'

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Who is the author ?

Sri B. R. SUNTHANKAR.—It is a magazine. It is from the article of Mr. Mohammad Hakimuddin, D. F. O., Lansdowne. He has made some very good suggestions and they should be followed: He says:—

> (1) "The annual permit system should be discontinued as it causes dissatisfaction to many and undue advantage to a few lucky persons. A 15 days' permit affords every chance to every sportsman on a wider circle."

He recommends 15 days permit instead of annual permit. This suggestion is worth consideration.

> (2) "Not more than one shooting permit may be allowed to a sportsman annually in a Division where there is great demand, so that everyone may have a chance."
>
> (3) "Forest officers should not be permitted to shoot more than two tigers and four leopards annually, which is very fair, and this should not be grudged by the public in view of their being deprived of all the amenities of town life."

Generally, as has been pointed out by my friend, Sri V. S. Patil, it is these forests officers who go in for indiscriminate killing and this should be stopped. The shooting by the officers should also be strictly regulated. The same authority further says that shooting by permit holders should also be regulated. He says: "It should be made a condition that they should not shoot more than two tigers, two leopards and two of every other animal should be allowed for a fifteen days' permit ; pigs and nilgais being allowed unlimited. The number of animals should not be increased, if the number of sportsmen increases by more than one in a party. Tigers or leopards shot or wounded should be counted as shot. Numbers of tigers, leopards and other animals according to their presence should be fixed to be shot in every shooting block yearly."

There should be some such regulation on killing also.

3-00 P.M.

Then my last point is about co-operation of the public. Unfortunately the public has been apathetic towards the protection of wild life. Every year, Week for Wild Life protection is observed in the country but people do not take much interest in it. People are not attracted towards this activity. For that concerted attempts will have to be made to create public opinion to educate people of the necessity of protecting and conserving the wild life. Without the co-operation of the people no legislation will succeed. So, attempts should be made to see that more people participate in these WEEKS; that people are educated in the norms and value of the wild life protection, by various means, by lectures, by exhibiting educational films, by broadcasts by instituting natural museums, by publishing popular literature, etc., etc. Sir, when I was a member of the State Wild Life Board, I had made a suggestion that generally the public is ignorant of the value of the wild life protection. They should be made known about the value of the wild life protection and for that purpose small pamphlets, leaflets, popular literature should be prepared and published by the Government. I had made that suggestion in the Board and I do not know what action has been taken on my suggestion. If any action has not been taken, Government should now at least see that such popular literature in simple language should be made available so that people in the jungle area should understand the value of this subject. Such literature should be published by the Government and also broadcast on Radio.

There should also be some lessons on the value of wild life protection in the school text-books. In the school text-books there should be incorporated some lessons on the value and the utility of wild life protection. Boys and Girls should know the importance of this subject.

Sir, to get the co-operation of the public, as has been already suggested by one of the speakers who spoke before me, the co-operation of the Panchayats should also be taken and particularly the panchayats in the forest areas. If their co-operation is obtained, the Bill will prove useful.

With these words, I conclude Sir.

† **Sri L. B. BIRJE** (Khanapur).—(Spoke in Marathi.)

[MR. SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಘಾಯಾದೆ (ಅಂಕೋಲ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಸಹ ಈ ಪಶುಗಳನ್ನೇ ತಿಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಆಹಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ. ಆದೇ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ದನಕರುಗಳನ್ನು, ರೈತಾಪಿ ಜನರ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕದಂ ಅವರು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 82 ರಷ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಘಾಯದೆ)

ಕಾಡು ಇರುವ ಕಡೆ ರೈತರು ಸಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಷ್ಟ ಬಹಳವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದರಲ್ಲಿಯ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ರೈತನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಕೊಲ್ಲಲು ಬರುತ್ತದೆ, ಹೊರಗಡೆ ಹೋದಾಗ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಲ್ಲಲು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಿಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವ ಭರವಸೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಕಳಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಮಸೂದೆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಮಸೂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೇಮ್ಸ್ ಸಾಂಕ್ಚುಅರೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರಣ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 11. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಪಡೆದವರು ಪುನಃ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ರಾಪ್ ಪ್ರೊಟಿಕ್ಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ ಲೈಸನ್ಸ್ ಪಡೆದವರು ಪುನಃ ಹೋಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶ ಇರಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕಾಡು ಎರಡೂ ಜೊತೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ.

Mr. SPEAKER.—Arms is a Central subject; how far this clause will be valid must be examined.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಪ್ಪ.—ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆಯನ್ನೂ ದನಕರುಗಳನ್ನೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಜೀವಕ್ಕಾಗಲಿ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಾಗಲಿ ಅಪಾಯಕರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಲೈಸೆನ್ಸ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲಬಹುದು ಎಂದು ಕ್ಲಾಜ್ 14 ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸರಹದ್ದಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 44. ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಯಾರ ಮನೆಯನ್ನಾದರೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚರ್ಮ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅಂಥ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ನರತರ ಲೈಸನ್ಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಚರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥವನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತನ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸಡಿಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಶಿಕಾರಿ ಹಬ್ಬ ಎಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಗೇಮ್ಸ್ ಸಾಂಕ್ಚುಅರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri D. PARAMESHWARAPPA (Honnali).—Mr. Speaker, Sir, as the time is very limited, I wish to say only, a few words on this Bill. Sir, God has created this universe and in this universe many animals

including man live. The only difference is, man is a social animal and we can trace our geneology to our ancestors the himpanze. In the world we understand that there are about 500 varieties of animals, about 3,000 varieties of birds and about 3,000 varieties of insects. If we go to a forest area, we will forget ourselves while looking at the enchanting colour of the birds which are of very many kinds. Certainly, as human beingsowe must make some provision for the pretection and preservation of these birds. So far as the wild animals are concerned, I must say that there is no animal wilder than man, the difference between the two being that whereas man is governed by reson and logic, animals have no rationale. I can go to the extent of saying that no animal is more cruel or avaricious than man.

3-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Will the Hon'ble Member come to the provisions of the Bill ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA.—Man is also an animal.

Mr. SPEAKER.— Yes, but not under this Bill (laughter).

Sri D. PARAMESHWARAPPA.—The wild animals usually inhabit forests but we have to make a distinction beween forest areas and open, dry areas. Our legislation should protect the interests of people living in and around the forests. Every year the Forest Department celebrates what is callesd 'Wild Life Day'. A Board has been constituted in 1952 and much literature is found on the subject. Many writers have written thesis on wild life. The present Governor appears to be the President of the Indian Wild Life Board and he has also written many books.

This legislation is very necessary. On account of indiscriminate hunting and killing of animals, many species have become extinct, for example, the lions of Saurashtra. For perpetuating the life of rate species, zoo gardens ought to be encouraged. I had occasion to inspect the zoo garden at Mysore during the tour of the Estimates Committee about 3 months ago and I was able to see various birds with various colours, tigers which have been trained and one tiger was let loose and was harmless. Such zoo gardens should be encouraged. One of the observations we made on the zoo garden is that the place is not sufficient. I would draw the attention of the Government to the need for acquiring more lands and thus extend the zoo gardens in the interest of wild life.

In the bill there is provision for hunting and killing animals which cause damage to crops and ryots. I welcome that provision. My friends submitted that the bill may be referred to the Select Committee I think that is unnecessary for the reason that there is scope for the ryots to kill and hunt wild animals which damage fields.

So far as game sanctuaries are concerned, my friend Mr. Sunthankar made certain observations that their number should be increased. I welcome this Bill and I believe it is a good piece of legislation.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಹಕ್ಕಿ ಷಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಷಿಕಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇದು ಮಾನವ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ; ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ.........

Mr. SPEAKER.—Does the Hon'ble Member belong to any party or group ?

Sri S. GOPALA GOWDA.—I belong to the House.

Mr. SPEAKER.—So do I. Therefore I cannot permit him to speak if he does not want to answer my question. If he so wants he can ask for a clarification in the end.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾಗವಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅಥವಾ ಆಗಬಹುದಾದ ಒಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶಂಕೆ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಐದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಈಗ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ವಿನಾ ಈಗ ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನೇನೂ ರಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಜನರಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಾಕಿ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವಾಯುವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಾಗರೀಕರಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿ ಈಗ ಆ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ವಾಸಕ್ಕೇ ಭಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಅಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂದು ಒಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಈ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕಾಲಂಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾನೂನೆಂತಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ಶಂಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಶಂಕೆಗಳಿಗ್ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಂದೂ, ಅವರೇ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಹುಲಿ, ಚಿರತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ರೈತನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಸಮ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮಾನವನು ಈ ದಿವಸ ತನ್ನ ಒಂದು ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಂದು, ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೃಗಗಳು ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೃಗಗಳು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕವರೂ ನಾವೇನೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಈಗ ಆ ಮೃಗಗಳು ರೈತನ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ

ಮಾತನಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ, ಚಿರತೆಗಳ ಕಾಟ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೂ ಸಹಾ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತಿನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೇನೋ ಅವುಗಳೊಂದೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲೀಡಾಲನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಹಳ ನಿರ್ದಯರಾಗಿ ಹುಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಆಯುಧಗಳೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ಐ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿರ್. ಪಿ. ಸಿ. ಹೀಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನ ತಯಾರಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಹಾಗೇ ಅವೂ ಕೂಡ ಜೀವರಾಸಿಗಳು. ಅವುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪನವರಿಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ನಾನು ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೂ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥವರಿಗೇನು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೃಗಗಳು ನುಗ್ಗಿ ಹಾವಳಿಮಾಡತೊಡಗಿದರೆ ಅಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಕೂಡದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ನನ್ನು ಈ 59 ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಯಾರು ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ, ಯಾವ ಕೋಮಿನವರು ಈ ಕೋವಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸುಂಕ ಕೊಡದೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಪಡೆಯದೆ ಕೋವಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ರೀ ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಈ ನಿಯಮಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಂಥ ಯಾವ ಶಂಕೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೇನೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಥವಾ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಬಹುಶಃ ಈಗಿರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸು ಫೀಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಲೈಸನ್ಸನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಮತ್ತು ಅದರ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಾಗ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್ನರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಷಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಬಹುಶಃ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿಯಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವೂ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಪಾಯದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಮೃಗಗಳಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೂಲ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಇವನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರುಗಳು ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಆಯಾಯಾ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†**ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.**—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶೀಲನೆ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮಸೂದೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವಸರವಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಿಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಜಟಾಯುವನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ ? (ನಗು).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಅದರಲ್ಲೇ ಇದೆ, ನೋಡಿ.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Wild Animals and Wild Birds Preservation Bill, 1962, be taken into consideration."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Members who have given notice of amendments may kindly call out in case I pass over inadvertently, because amendments have come very late. I seek their co-operation.

There are no amendments to Clauses 2 to 5. I will put them to vote.

The question is:

"That clauses 2 to 5, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 2 to 5, both inclusive, were added to the Bill.

Clause 6.

Mr. SPEAKER.—Clause 6. Amendments to clause 6 by Sri Sunthankar may be taken together.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (1) for item (*c*), the following shall be substituted:-

"(*c*) Four members of the Mysore Legislative Assembly elected from amongst themselves."

"That in sub-clause (1) for item (*d*), the following shall be substituted:—

"(*d*) two Members of Mysore Legislative Council elected from amongst themselves."

"That sub-clause (3) the following shall be substituted:

"(3) The term of office of the Board shall be three years."

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

(1) "That in sub-clause (1) for item (c), the following shall be substituted :

"(c) Four members of the Mysore Legislative Assembly elected from amongst themselvs."

(2) "That In sub-clause (1) for item (d), the following shall substituted :

"(c) two members of Mysore Legislative Council elected from amongst themselves."

(3) "That For sub-clause (3) the following shall be substituted :—

"(3) The term of office of the Board shall be three years."

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, by my amendments, I seek to increase the representation of the Mysore Legislature on the Board. According to the present provision one representative of the Assembly is included in the Board and he will be nominated by the Government. Similarly, one representative of the Ligislative Council is included and he also will be nominated by the Government. Looking at the constitution of the Board as a whole, it looks as if it is only an official body. I want to give more representation to the non-officials. That is my first point. My second point is, that as I have already said in my speech that we have to get the co-operation from the public, therefore peoples, representatives should be there on the Board. That will help to get more co operation of the public. That is why Sir, I say that the Legislature should be represented in a better manner by including more number of members. And Sir, as I was a member of the Board for some time, I have seen that the atmosphere in the meetings, is almost official atmosphere. It is dominated by the officials and it is beurocratic in outlook. I want to give it a popular bias and in order to bring that about, it is essential that peoples representative should be there in more numbers.

My third point is : Clause 6 (3) says :

(3) "The members other than *ex-officio* members shall ordinarily hold office on such terms as to tenure and vacation of office as the State Government may determine."

The term and the period of non-official members will depend upon the sweet will of the Government. I want to make it definite by the provision for a term of three years.

4-00 P.M.

†**ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.**—ಕ್ಲಾಜು ೬ರಲ್ಲಿ (ಸಿ) ಮತ್ತು (ಡಿ) ಗೆ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಸೂದೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದಾಗ, ಈ ಮನೆಯಿಂದ 4 ಜನರು, ಮೇಲ್ಮನೆಯಿಂದ 3 ಜನರು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಈಗ ಈ ವೈಲ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬರು, ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟೀವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಿಂದ 4 ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ, ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಈ ಮಂಡಲಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಆಫೀಸರುಗಳು ಈ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು, ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇದ್ದರೂ, ಆಫೀಸರುಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಬ್‌ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಟೈಮು ಬಗ್ಗೆ ಎಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಟೈಮು ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅವುಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಗೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮವರೇ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದರೆ, ಆವಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಇದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಡಿ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ನನಗೆ ಸಬ್‌ಕ್ಲಾಜು (3) ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್-ಅಫಿಶಿಯೊ ಸದಸ್ಯರಾಗದಿದ್ದವರೂ 2, 3, 4 ವರ್ಷ ಇರಬೇಕೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿಬಿಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂಠಣಕರರು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸದಸ್ಯರ ಕಾಲಾವಧಿ ವರ್ಷ ಇರಬೇಕೆಂದು. ಅದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅದರಂತೆ ಕ್ಲಾಜು (3)ನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಹೇಳಿದರು : ಈ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ 12 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಇವರೇ ಸಾಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರನ್ನು ಮಂಡಲಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಖರ್ಚೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಬೋರ್ಡು ಸಭೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ, ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿಂದ, ಮೇಲ್ಮನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು—ಒಟ್ಟು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಇವರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇಬ್ಬರು ಖಾಸಗಿ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್‌ಮನ್ನುಗಳು ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗೀರತಕ್ಕಂಥ ಬೋರ್ಡ್ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿದೆ. ಆರು ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಅಂದರೆ, ಈ ಮಂಡಲ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯಾದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಬೋರ್ಡಿನ ಟರ್ಮನ್ನು 3 ವರ್ಷ ಮಾಡಬೇಕೆ, 4 ವರ್ಷ ಮಾಡಬೇಕೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ರೂಲ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I put amendments to vote. The question is :

"That in sub-clause (1) for item (*c*), the following shall be substituted :—

"(*c*) Four members of the Mysore Legislative Assembly elected from amongst themselves."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That in sub-clause (1) for item (*d*), the following shall be substituted :—

"(*d*) two members of Mysore Legislative Council elected from amongst themselves."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That for sub-clause (3) the following shall be substituted:—

"(3) The term of office of the Board shall be three years."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—I will put clause 6 to the vote of the House.

The question is:

"That clause 6 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 6 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 7 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 7 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 8. Amendment by Sri Sunthankar.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (1), for the words 'once a year' the words 'twice a year' shall be substituted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That in sub-clause (1), for the words 'once a year,' the words 'twice a year', shall be substituted."

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I want that the Board should meet twice a year. When it is said that it shall meet at least once a year, it shall mean only once.

Mr. SPEAKER.—The time allotted for this Bill is over. I shall extend the time by half-an-hour.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, it may be extended by one hour.

Mr. SPEAKER.—If I say one hour, you will again ask for extension, So, it is definitely one hour.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, usually the Board meets only once and I have experienced that we meet at the end of 12 months and the Members would have forgotten what transacted at the previous meeting. If the Board has to function properly, it should meet at least once in three months. If that is not possible, at least twice in a year it should meet. That is why I have moved this amendment and I hope the Hon'ble Minister would accept my amendment.

Sri B. RACHIAH.—Sir, the clause says at least once a year. Nothing prevents the Government to call for the meeting even for more than once. So, I request the Member to withdraw his amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That in clause 8 in sub-clause (1), for the words 'once a year' the words 'twice a year,' shall be substituted."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Clause 8. The question is :

"That clause 8 stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 8 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 9. The question is :

"That clause 9 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 9 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 10. Amendment by Sri Kadam.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I move :

That in clause 10, sub-clause (1), line 1, after the word "vermin" the words "other than wild dogs and wild pigs shall be added,".

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

'That in clause 10, sub-clause (1), line 1, after the word "vermin" the words "other than wild dogs and wild pigs" shall be added.'

Sri B. P. KADAM.—Sir, under this clause, Government seems to be anxious that in the reserved forest no vermins should be killed except under a permit granted by the Wild Life Preservation Officer. I also agree with it. But, on this subject I had some discussion with Mr. Singh who was formerly the Wild Life Preservation Officer in Bombay State. Even in the Games Sanctuary at Dandeli, he said, the vandalism of the wild dog is very severe. Sir, it is now the definite opinion of several persons in the forest department that these wild dogs have annihilated a number of wild animals which are sought to be protected under this Bill. So, there must be a clear provision in this Act that killing of wild dogs is freely allowed. There is a strong conception in the minds of many people that man is the enemy of the wild animals because he kills them when they come close to his dwelling house to lift away his cattle, etc. As a matter of fact, the wild dogs kill wild animals in large numbers Therefore, it is necessary to have a provision to kill the wild dogs

Then the wild pig is another problem. About 30 per cent of the paddy crop in North Kanara district is damaged by these wild pigs. I do not understand why the Government should have any sympathy for these wild pigs. Therefore, there should be a provision to kill these wild dogs and wild pigs even if they are grazed in the forest. That is why I have moved this amendment.

Sri B. RACHIAH.—Sir, in clause 10 itself, killing of wild dogs is allowed under permit. If you allow this kind of killing without permit, it will give scope for abuse of the concession and we cannot control shooting that takes place. So, I cannot accept the amendment.

Sri Mr. SPEAKER.—The question is :

'That in clause 10, sub-clause (1), line 1, after the word "vermin" the words "other than wild dogs and wild pigs" shall be added.'

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 10 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 10 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 11. Amendment by Sri Kadam.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move :

"That in clause 11, the following proviso shall be added to the clause :—

"Provided that no fresh registration is necessary in the cases of persons holding any licence under the Bombay Wild Animals and Wild Birds Protection Act, 1951."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved ;

"That in clause 11, the following proviso shall be added to the clause :—

"Provided that no fresh registration is necessary in the cases of persons holding any licence under the Bombay Wild animals and wild Birds Protection Act, 1951."

Sri B. P. KADAM.—Sir, the Wild Animals and Wild Birds Protection Act of the Bombay Government came into force long back. But, now, all of us holding licences in Bombay Karnatak area have got to register by paying a fee. Certain saving clause is there in clause 61. But the registration is not specifically mentioned there ; otherwise, I would not have brought this amendment. So, when we have paid fee under a similar statute, it is not necessary for again getting it registered

(SRI B. P. KADAM)

and paying a fee. That would be nothing but penalising the licence holders.

†**Sri V. S. PATIL.**—Sir, this proviso which is moved by my firiend appears not only legal but also equitable. We have already paid the fee and got our guns registered. Simply because our area has been integrated with this State, we should not be made to pay double the fee. If the amendment is accepted, it will reduce the work of Government also in avoiding registration again and making so many entries. That will be waste of labour. So, I submit that the amendment is reasonable and Government will not be unreasonable in accepting it.

Mr. SPEAKER.—Supposing it is provided for in the rules, what is the harm ?

Sri V. S. PATIL.—If we make a provision in the Act itself it would avoid confusion.

Sri B. RACHIAH.—If I accept this amendment, I will have to depend upon the Chief Wild Officer and his orders would be final. With a view to give ample scope to the aggrieved persons, Government should have revisional powers. I am not prepared to accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is:

" That the following proviso shall be added to the clause :—

" Provided that no fresh registration is necessary in the cases of persons holding any licence under the Bombay Wild Animals and Wild Birds Protection Act, 1951 ".

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

" That clause 11 stand part of the Bill. "

The motion was adopted.

Clause 11 was added to the Bill.

Clause 12.

Sri B. P. KADAM.—I beg to move:

'That in sub-clause (5), lines 4, 5 and 6, the words " and to the State Government, if the licence is refused by the Chie Wild Life Preservation Officer " shall be deleted.'

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'That in sub-clause (5), lines 4, 5 and 6, the words " and to the State Government, if the licence is refused by the Chief Wild Life Preservation Officer," shall be deleted.'

Sri B. P. KADAM.—Under this clause a list of officers is to be maintained and they would be competent to issue licences after due scrutiny. In my opinion, the Chief Wild Life Officer should be the final authority either to grant or refuse a licence. There should not be a further provision for the State Government to re-open the matter. That is only wasting time. Let us have faith in the Chief Wild Life Officer. As a matter of fact we know indiscriminate appeals are made to to Government and political pressure is used. The Chief Wild Life Officer being a non-party man, we must have faith in him. The State Government is subject to various pushes and pulls and the issue becomes a political and fishy issue. I therefore feel the State Government should not interfere. In the interest of convenience, justice and avoidance of delay I trust the Government will accept my amendment.

Sri B. RACHAIAH.—I would request the Hon'ble Member to have more confidence in the Government and the non-official members who are holding the portfolio rather than having too much confidence in officers. This provision is meant only for people who are aggrieved by the decisions of officers.

Mr. SPEAKER.—The question is :

'That in sub-clause (5), lines 4, 5 and 6, the words " and to the State Government, if the licence is refused by the Chief Wild Life Preservation Officer" shall be deleted.'

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 12 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 12 was added to the Bill.

Clause 13.

Sri B. P. KADAM.— I beg to move :

" That at the end of the sub-clause (3) the following proviso shall be added :—

" Provided that the licensee had already been supplied with a copy of this Act and Rules thereunder".

" That after sub-clause (4), the following sub-clause shall be added :—

" (5) No licence is required to give any information of the killing of wild pigs, wild dogs and poisonous snakes".

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

" That at the end of the sub-clause (3) the following proviso shall be added :—

" Provided that the licensee had already been supplied with a copy of this Act and Rules thereunder ".

" That After sub-clause (4), the following sub-clause shall be added :—

" (5) No licence is required to give any information of the killing of wild pigs, wild dogs and poisonous snakes".

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I beg to move :

" That sub-clause (3) shall be deleted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

" That sub-clause (3) shall be deleted."

Sri B. P. KADAM.—Under this clause, certain obligations are cast upon the person who holds a licence. Under clause 3, certain other duties are cast on him. I do not object to it in principle because I believe indiscriminate killing is bad. One must cooperate with the authorities but the person on whom some obligations are imposed under the law must know of them beforehand. Therefore a person to whom a licence is issued should be supplied with a copy of the Act, the rules and regulations promulgated from time to time. Then Government would have a moral right to expect the performance of the obligations. Otherwise the man concerned would be in ignorance, and it would be too much to expect him to do his duties.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member does not say that the literature should be supplied free. There is nothing which prohibits him for getting them on payment.

Sri B. P. KADAM.—The spirit of the amendment is that it should be supplied free.

I have spoken at considerable length about wild pigs, dogs and poisonous snakes. The snakes are a big menace, particularly in the jungle area. When there is a snake bite, the person has to be brought to the Civil Hospital in the District Headquarters, and sometimes it is not possible to bring him within 2 or 3 hours. Generally, when a Cobra bites, the treatment must be given immediately. In India, the persons who die as a result of poisonous snake bites is to the extend of 18,000 in a year. In North Kanara, we are facing the menace of the poisonous snakes. Therefore, in my humble opinion, indiscriminate killing of the poisonous snakes must be encouraged. I am, therefore, stressing for this amendment.

4-30 P.M.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Here, the holder of the licence is obliged to report immediately to the nearest Game Officer or Forest Officer any information that he has got. That means that the licence only on the fact that he holds a licence should report. This should not be made obligatory.

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Minister accepting the amendment?

Sri B. RACHAIAH.—No, Sir.

Sri V. S. PATIL.—Clause 13 refers to the game licence and sub-clause (1) refers to all game killed or captured. It means, it refers only to the game. This word 'game' has been described in clause 2 (*c*);

> " 'game' means any wild animal or wild bird specified in Schedules II, III, IV and V."

Vermin are not included in the word 'game' in Schedule I. If any person or a licence holder kills the Vermin, is it necessary for him to report under this particular clause 13?

Mr. SPEAKER.—There is no doubt, but the Hon'ble members has created a doubt.

† **Sri V. S. PATIL.**—Sir, in sub-clause (1) of clause 13, it is stated;

> "The holder of every game licence shall keep a record containing such particulars as may be prescribed of all game killed or captured by him during the currency of his licence."

So, it refers only to games. Games does not include Vermins. That is why the amendment has been moved by my friend. Snakes and Reptiles won't come under the definition of 'game'. They are included in Vermins. That is the doubt that has been created. I am asking the Government to explain as to whether a licence holder is bound to report the killing or capturing of Vermins. Sub-clauses (2) and (3) of clause 13 also say that whenever any game is killed or captured, the same will have to be reported. We want to know whether killing or capturing of these Vermins is covered by this.

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Minister accepting the amendment?

Sri B. RACHIAH.—No, Sir. This killing of Vermins does not come under this clause.

Mr. SPEAKER.—The question is:—

> "That at the end of the sub-clause (3) the following proviso shall be added:—
>
> "Provided that the licensee had already been supplied with a copy of this Act and Rules thereunder."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That after sub-clause (4), the following sub-clause shall be added:—

"(5) No licence is required to give any information of the killing of wild pigs, wild dogs and poisonous snakes."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That sub-clause (3) shall be deleted."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 13 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 13 was added to the Bill.

Clause 14.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move:

"That in para (*b*), line 2, the word 'serious' shall be deleted."

The following para shall be added:—

"(*c*) No licence shall be necessary to hunt and kill such wild animals for the protection of crop and cattle in the North Kanara District."

Mr. SPEAKER.—Amendments moved:

"That in para (*b*), line 2, the word 'serious' shall be deleted."

The following para shall be added:—

"(*c*) No licence shall be necessary to hunt and kill such wild animals for the protection of crop and cattle in the North Kanara District."

Sri V. S. PATIL.—Sir, I want to move an amendment to the amendment, if you permit, because he is referring to North Kanara District only. It must apply to the whole State.

Mr. SPEAKER.—He must have special reasons for referring only to North Kanara District Let us see.

Sri B. P. KADAM.—Under clause 14, issue of licences for certain purposes is narrated. In sub-clause (*b*) of that clause it is stated that no licence is necessary to kill 'such wild animals and wild birds as are a source of serious menance to human life.' I want to do away with the word 'serious', because 'menace' itself is a very powerful word.

Mr. SPEAKER.—What harm is there if both the words are there.

Sri B. P. KADAM.—I will explain the position. If the word 'menace' is there it is sufficient and no licence is necessary. Whether the menace is simple or serious is a question of legal interpretation. If the word 'menance' is there, it is enough for the protection of life and property. I think this is a very reasonable amendment, and I hope the Hon'ble Minister will see the reasonableness of the amendment.

Regarding the other amendment, *viz.*,

> "No licence shall be necessary to hunt and kill such wild animals for the protection of crop and cattle in the North Kanara District."

I have mentioned 'North Kanara District in particular, and if the Government wants to extend it to other areas also, I shall be much thankful. I have not got any jealousy against other areas, where the agriculturists are seriously sufferring on account of the menace of the wild animals. Sir, in North Kanara District, the area under cultivation is very meagre.

Mr. SPEAKER.—The member has said that when he spoke on the Bill. There are only 20 to 25 minuts left over for this Bill and there are 32 amendments.

Sri B. P. KADAM.—I shall not take much time. In my opinion, if all the formalities of a licence and crediting of fees, waiting for it at the District level and also at Government level, have to be observed, it will take lot of time and the agriculturists will be suffering a good deal.

As a matter of fact, the officers there can very well sympathise with the great harm done by the wild bore to sugar cane plantation and paddy crop, and in sympathy with them, Government would appreciate this and I trust the Hon'ble Minister will accept the amendment.

Sri V. S. PATIL.—I want one clarification, Sir. As regards clause 14(*b*), it says:

> "...wild life as a source of serious menace to human life and property within municipal areas..."

This clause is not applicable outside the municipal area. I do not think this menace will come up within the limits of the municipality. It is not referred as gramapanchayet, what is said is municipality. Municipality does not mean gramapanchayet at all. My suggestion is...

Mr. SPEAKER.—There is a saving clause afterwards:

> "...in such other areas as may from time to time they notify"...

Sri V. S. PATIL.—That power is given to them. Why municipal area is mentioned. If they had said either municipal area or grampanchayet area it would have been sufficient.

Sri B. RACHIAH.--The Hon'ble Member Sri Kadam was saying that in North Kanara District, in Karwar even within the municipal limits, sometimes wild life becomes a menace and it is so serious as to cause lot of inconveinence and loss to property and life. Just to avoid such circumstances, clause (*b*) is provided. If in the opinion of the Government it is found necessary to extend this to such other areas, where there is such a menace, in such case, Government have no objection.

Mr. SPEAKER.—I will put the amendment to the vote of the House;

The question is ;

"That in para (*b*), line 2, the word "serious" shall be deleted.

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the following para shall be added :

"(*c*) No licence shall be necessary to hunt and kill such wild animals for the protection of crop and cattle in the North Kanara District."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 14 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 14 was added to the Bill.

Clause 15.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move :

"That in sub-clause (2) the following words shall be deleted :

"and to the State Government, if the order is made by the Chief Wild Life Preservation Officer.'

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

"That in sub-clause (2) the following words shall be deleted ;

"and to the State Government, if the order is made by the Chief Wild Life Preservation Officer."

Sri B. R. Sunthankar has tabled an amendment. It may also be moved :

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move:

> That in sub-clause (1), for the words "without giving any previous notice and without assigning any reasons" with words 'with previous notice of seven days and with assigning due reasons", shall be substitutied.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

> That in sub-clause (1), for the words 'without giving any previous notice and without assigning any reasons" with words "with previous notice of seven days and with assigning due reasons", shall be substituted.

Sri B. P. KADAM.—I will be very brief Sir, because, similar argument was earlier advanced, except for one thing, that where it was 'granting', here it is for cancellation. That is the only difference. I trust that the Minister would be pleased to consider this amendent and accept it.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, by my amendment, I want to state that while suspending or cancelling the licence, due notice should be given and adequate reason should be assigned. Without giving that, simply to give power to that officer to suspend or cancel the licence without previous notice or without assigning reasons, it looks to be unreasonable. I feel due notice and adequate reasons should be given.

Sri V. S. PATIL.—I want to support the point advanced by my Hon'ble friend Sri Sunthankar, because this is a provision which is being made quite against natural justice; and I feel sure that in a writ petition, this clause will be declared *ultra vires*. This is quite definite and certain. That is why, I request the Hon'ble Minister to see that he accepts the amendment so that we are not blamed in the High Court or Supreme Court for being negligent in introducing such clauses which are untenable in a court of law. Without giving an opportunity to the person against whom the order is passed and without proper notice, is *ultra vires*. Not only you, and the Hon'ble Minister, but we also will be blamed and ridiculed in the judiciary. That is why I support the amendment moved by my friend Sri Sunthankar.

Mr. SPEAKER.—Appeal is provided.

Sri V. S. PATIL.—Without giving any notice of opportunity to the person who is to be affected will be doing a thing against natural justice; and I submit that the Government should come forward with a free and frank heart and admit this amendment.

Sri B. RACHIAH.—Sir, clause (2) provides for appeal

Mr. SPEAKER.—I will put the amendment. The question is:

"That in sub-clouse (2) the following words shall be deleted:

"and to the State Government, if the order is made by the Chief Wild Life Preservation Officer."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

'That in sub-clause (1), for the words "without giving any previous notice and without assigning any reasons" the words "with previous notice of seven days and with assigning due reasons", shall be substituted.'

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—I will now put the main cluase. The question is:

"That clause 15 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 15 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—There are no amendments to clauses 16 and 17. I will put them to the House. The question is:

"That clauses 16 and 17 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 16 and 17 were added to the Bill.

Clause 18.

Mr. SPEAKER.—Sri Kadam has to move amendments.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move:

"That at the end of sub-clause (1), the full stop shall be deleted and the following words shall be added."

"except against tigers (cattle lifters) in the body of the kill or near the body of of the kill in the North Kanara District."

"That at the end of sub-clause (6). the full stop shall be deleted and the following words shall be added, *viz*:

"or for driving away wild animals in the immediate vicinity of the Standing crop in the North Kanara District."

"That after sub-clause (10), the following proviso shall be added:

"Provided that no such consent is necessary for hunting wild animals and tigers (cattle lifters) in the North Kanara District.'

I am not moving my next amendment.

Mr. SPEAKER.—Amendments moved:

That at the end of sub-clause (4), the fullstop shall be deleted and the following words shall be added:

"except against tigers (cattle lifters) in the body of the kill or near the body of the kill in the North Kanara District."

That at the end of sub-clause (6), the full stop shall be deleted and the following words shall be added, *viz*:

"or for driving away wild animals in the immediate vicinity of the Standing crop in the North Kanara District."

"That after sub-clause (10), the following proviso shall be added:

"Provided that no such consent is necessary for hunting wild animals and tigers (cattle lifters) in the North Kanara District." The Hon'ble Member has not moved his another amendment.

Sri B. P. KADAM.—Under this clause certain modes of hunting are treated as unlawful. Sir, I have moved this amendment No. 9, much against my will for the following reason. There is also a purpose for moving it.

Mr. SPEAKER.—I do not want any amendment to be moved against the will of the Member. It means that he is acting under pressure from somewhere, from one side or the other.

Sri B. P. KADAM.—I said there is also a purpose in moving it.

Mr. SPEAKER.—I do not want any amendment to be moved on the floor of the House against the will of the member.

Sri B. P. KADAM.—It has got a special reason. I am going to explain that.

"No poison or poisonous weapon shall be used for hunting any game." By and large, this seems to be very sensible. We have got inherent right to kill rats by bait poison and I do not think it will be proper to kill wild animals by poison. Under the present set of circumstances, what can the agriculturist do? For example, foreign cartridges are not available, it is very difficult to get it. Sometimes a cartridge which can be effectively used against the cattle lifter costs as much as Rs. 6/-. I do not want to narrate the category of cartridges and sometimes it is impossible to get the cartridge even at that cost. Then there are Indian cartridges of only bullets, not balls, prepared in the Ordnance Factory at Poona. That can be used only against small animals or birds. There is the fundamental mistake in these cartridges. The cartridges themselves are non-violent; they don't explode. We don't want that foreign cartridges alone should be used. If good cartridges are produced in our country and made available, that will do; but good cartridges are not available. The cartridges manufactured in the Ordnance Factory at Poona which can be availed of with great difficulty, do not explode to a large extent. Formerly, certain gun powder called double F Gun powder could be used in muzzle loading

(SRI B. P. KADAM)

guns. Now the gun powder produced in our country and the available with percusson caps do not explode. What should the agriculturist do in defence of his person, more so in defence of cattle and in protecting his crops ? This is a question which I want to pose to the Government through this amendment. Therefore, I have moved the amendment with a specific reason behind it.

Then about the other amendment for driving away wild animals in the immediate vicinity of the Standing crop in the North Kanara District. This is a facility which should be extended to the agriculturists where forest exists nearby. The past administrators even with all the wickedness in them were good to extend the privilege to North Kanara District especially in the monsoon season to drive away the wild animals in the particular region. I do not know why the present Government which is bent upon making India self-sufficient are denying all these privileges. It is my contention that these amendments are quite tenable.

In the same clause, it is said that "no person shall hunt any game on any land of private ownership, without the consent of the owner or his agent or the lawful occupier of such land." In various villages where the people have small holdings, they may effectively watch the field or they may appoint some person to watch the field by turns. It is not necessary that one person having 20 guntas of land to sit on the land for the whole night. Then somebody says that there is provision to appoint an agent there.

Mr. SPEAKER.—Is the member not anxious to have his say on other amendments ? Let him be brief.

Sri B. P. KADAM.—Considering all these things, the amendments are very reasonable.

Sri B. RACHIAH.—Under clause 14 (*b*) and under cl. 56, ample provision has been there to protect the property and life of human beings and these amendments cannot be accepted.

Sri H. R. KESHAVAMURTHY (Gandasi).—On a point of order. The Honourable Member openly declared that he was moving the amendment much against his will. Can you permit him to move such an amendment on the floor of the House against his will ?

Mr. SPEAKER.—I wanted to protect him. Now I found that he was a willing prisoner in the hands of somebody. Now I put the amendments to the vote of the House. The question is :

> "That at the end of sub-clause (4), the full stop shall be deletedand the following words shall be added :
>
> "except against tigers (cattle lifters) in the body of the kill or near the body of the kill in the North Kanara District."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That at the end of sub-clause (6), the full stop shall be deleted and the following words shall be added, *viz.*:

"or for driving away wild animals in the immediate vicinity of the Standing crop in the North Kanara District."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That after sub-clause (10), the following proviso shall be added

"Provided that no such consent is necessary for hunting wild animals and tigers (cattle lifters) in the North Kanara District."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—I will put clause 18 to the vote of the House The question is:

"That clause 18 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 18 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clauses 19 to 22, both inclusive. The question is:

"That clauses 19 to 22, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 19 to 22, both inclusive, were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 23. Amendment by Sri Sunthankar...

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to mave:

"That in line 3, after the words 'the regional language' the words and the languages of the locality' shall be substituted."

Mr. SPEAKER.— Amendment moved:

"That in line 3, after the words 'the regional language' the word 'and the languages of the locality' shall be substituted."

Sri B. R. SUNTHANKAR.—This is a very simple amendment. and there should be no difficulty for Government to accept this amendment. It is said in the clause that notification shall be published in the regional language. There are certain parts of our State where regional language 'Kannada' is not understood by the people residing in the jungle area. For the convenience of the people, the notification should be in the languages that are spoken in the locality. I hope that the Minister would accept the amendment because on a previous occasion in respect of the Prisons Bill, Government was pleased to accept a similar amendment.

Mr. SPEAKER.—Not in these terms, I think. This is too wide.

5-00 P.M.

Sri B. RACHIAH.—I accept the amendment, Sir.

Mr. SPEAKER—The question is :

"That in clause 23, in line 3 after the words the regional language' the words and the languages of the locality' shall be substituted ."

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 23, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 23, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 24.

Sri B. P. KADAM (Karwar).— Sir, I beg to move:

"That after the words 'some convenient place' in line 3, the words 'near the proposed game sanctuary' shall be inserted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'That after the words "some convenient place" in line 3, the words "near the proposed game sanctuary" shall be inserted.'

Sri B. P. KADAM.— Sir, this clause pertains to the enquiry to be conducted by the Deputy Commissioner, for giving a hearing to a person whose land or property has been acquired by him. The option of fixing place is left with the Deputy Commissioner. But, I suggest that the place should be convenient to the public and it should be as near as possible to the proposed game sanctuary.

Sri B. RACHIAH.—Sir, 'convenience' means, convenience to everybody. The amendment may be withdrawn.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 24 stand part of the Bills."

The motion was adopted.

Clause 24 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clauses 25 to 29. The question is :

"That clauses 25 to 29, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 25 to 29, both inclusive, were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 30.

Sri B. P. KADAM.—I am not moving the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 30 stand part of the Bill."

The motion was adopted

Clause 30 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clauses 31 to 35. The question is:

"That clauses 31 to 35, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 31 to 35, both inclusive, were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 36. Amendment by Sri Kadam.

Sri B. P. KADAM.— Sir, I beg to move:

"That to clause 36 the following proviso shall be added:—

"Provided that a permit is deemed to have been obtained if no reply is received within ten days of making an application for permit."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That to clause 36 the following proviso shall be added:—

"Provided that a permit is deemed to have been obtained if no reply is received within ten days of making an application for permit."

Mr. B. P. KADAM.—In this clause the killing of rogue elephant is pondered upon. When once a rogue elephant is declared, it must be immediately attended to. Here, the clause says that one should apply for permit. For granting the permit, we know, there will be lot of delay. Rogue elephant is not a toy; it must be destroyed as early as possible Otherwise, it will prove to be very dangerous for the public.

Sri B. RACHIAH.—Sir, in such cases, it is the duty of the wild Life Preservation Officer to issue the permit immediately. So, the amendment is not necessary.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That to clause 36 the following proviso shall be added:

"Provided that a permit is deemed to have been obtained if no reply is received within ten days of making an application for permit."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

That clause 36 stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 36 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER Clause 37; amendment by Sri Kadam.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (2) for the word "fifteen", the word 'five shall be substituted.'

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That in clause 37, in sub-clause (2) for the word 'fifteen', the word 'five' shall be substituted."

Sri B. P. KADAM.—Sir, here the time limit of 15 days is given to the person who kills the wild elephant. In my opinion this is too much and only five days would be reasonable and sufficient.

Sri B. RACHIAH.—I am not accepting it, Sir.

Mr. SPEAKER.—The question is;

'That in sub-clause (2) for the word "fifteen" the word "five" shall be substituted.'

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 37 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 37 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clauses 38 to 40. The question is:

"That clauses 38 to 40, both inclusive, stand part of the Bill.'

The motion was adopted

Clauses 38 to 40, both inclusive, were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 41.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move:

"That the words 'or property' in line 2, shall be deleted."

"The existing clause may be renumbered as sub-clause (1) and the following sub-clause shall be added:—

"(2) Any game killed without a licence in defence of standing crop or grazing cattle shall be the exclusive property of the lawful gunholder possessing licence under the Indian Arms Act."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That the words 'or property' in line 2, shall be deleted.

"That existing clause may be renumbered as sub-clause (1) and the following sub-clause shall be added:—

"(2) Any game killed without a licence in defence of standing crop or grazing cattle shall be the exclusive property of the lawful gun holder possessing licence under the Indian Arms Act."

Sri B. P. KADAM.—There should be encouragement for protection of crop. It is difficult to get cartridges, guns, etc. Unless there is some incentive, people will not take interest in tackling the problem of wild animals destroying crops. Thus I have moved that the animals shot by them should belong to them.

Sri B. RACHIAH.—In such an event people would be encouraged to shoot animals for the purpose of trophy. The intention is to allow shooting of animals in genuine cases where animals cause havoc to property or life and for the purpose of winning a trophy. Hence I oppose the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question in :

"That the words 'or property' in line 2, shall be deleted".

"That the existing clause may be renumbered as sub-clause (1) and the following sub-clause shall be added:—

"(2) Any game killed without a licence in defence of standing crop or grazing cattle shall be the exclusive property of the lawful gun-holder possessing licence under the Indian Arms Act."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 41 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 41 was added to the Bill.

CLAUSE 42.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 42 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 42 was added to the Bill.

CLAUSE 43.

Sri B. P. KADAM.—I am not moving the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 43 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 43 was added to the Bill.

CLAUSE 44.

Sri B. P. KADAM.—I beg to move:

That the following shall beadded as sub-clause (5).

"(5) No house of any person who has killed any game for protection of crops or cattle will be searched."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That the following shall be added as sub-clause (5)

"(5) No house of any person who has killed any game for protection of crops or cattle will be searched."

Sri B. P. KADAM.—It is very easy to know what animal was killed for the protection of crop. It will be on the standing field. There can be no confusion about crops or cattle.

Sri B. RACHIAH.—I cannot accept the amendment. The meaning of the clause is obvious.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the following shall be added as sub-clause (5)

"(5) No house of any person who has killed any game for protection of crops or cattle will be searched."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

That clause 44 stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 44 was added to the Bill.

CLAUSE 45.

Sri B. P. KADAM.—I am not moving the amendment.

Sri B. R SUNTHANKAR.—I am not moving the amendments.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 45 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 45 was added to the Bill.

CLAUSES 46 AND 47.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clauses 46 and 47, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 46 and 47 were added to the Bill.

CLAUSE 48.

Sri B. P. KADAM.—I beg to move:

'That in para (*b*) for the words "three months' the words "one month" shall be substituted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'That in para (*b*) for the words "three months" the words "one month" shall be substituted.'

Sri B. P. KADAM.—This clause pertains to the offences and the cognizance to be taken by the court concerned. I think it should be the duty of the officers concerned to investigate into the matter as early as possible and too much delay would be repelling. One month should be the latest by which they should complete investigations and prosecute.

Sri B. RACHIAH.—I am sorry I cannot accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is:

'That in para (*b*) for the words "three months" the words "one month" shall be substituted.'

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is;

"That clause 48 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clasue 48 was added to the Bill.

CLAUSES 49 to 51.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clauses 49 to 51 'both inclusive' stand part of the Bill.'

The motion was adopted.

Clauses 49 to 51, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 52.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (1), item (*b*) shall be deleted."
"That in sub-clause (1), item (*c*) shall be deleted."

Mr. SPEAKER.—Amendments moved:

"That in sub-clause (1), item (*b*) shall be deleted."
"That in sub-clause (1), item (*c*) shall be deleted."

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, according to this clause, the Game Officer is vested with certain powers. I feel that items (*b*) and (*c*) are highly objectionable. It says:

> "(*b*) powers of a Civil Court to compel the attendance of witnesses and the production of documents and material objects;
>
> (*c*) power to issue a search warrant under the Code of Criminal Procedure, 1898."

There are very wide powers. They should not be vested in the Game Officer because there are other provisions in the law.

Mr. SPEAKER.—Special powers are invested..........

Sri B. R. SUNTHANKAR.—It is very doubtful. Therefore, it is not proper to give these powers to the Game Officer. I think, it will be objectionable and unreasonable also to vest these powers to the Game Officer.

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Minister accepting the amendments?

Sri B. RACHIAH.—No, Sir.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That in sub-clause (1), item (*b*) shall be deleted."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That in sub-clause (1), item (*c*) shall be deleted."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 52 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 52 was added to the Bill.

CLAUSES 53, 54 AND 55.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That Clauses 53, 54 and 55 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Caluses 53, 54 and 55 were added to the Bill.

CLAUSE 56.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move:

'That in para (1) after the word "land" in line 2, the words "or anybody having a valid gun licence" shall be inserted.'

"At the end of sub-clause (1) the following shall be added":—

"or in the vicinity of his land having standing crop."

"The following shall be added as sub-clause (3):—

"(3) Notwithstanding any provision, the killing of wild pigs, wild dogs, snakes shall be perfectly lawful and will be the property of the hunter."

Mr. SPEAKER.—Amendments moved:

'That in para (1) after the word "land" in line 2, the words "or anybody having a valid gun licence" shall be inserted.'

"That at the end of suh-clause (1) the following shall be added:—

"or in the vicinity of his land having standing crop."

"That the following shall be added as sub-clause (3)":—

"(3) Notwithstanding any provision, the killing of wild pigs, wild dogs, snakes shall be perfectly lawful and will be the property of the hunter."

Sri B. P. KADAM.—Under this clause, certain things are treated as not offensive, particularly preservation of storing crops. It is stated that killing, wounding or capturing of any wild animal or wild bird by the occupier of any land or anybody on his behalf, who has a valid gun licence under the Indian Arms Act, is prohibited. I do not think why it should be objected to on the land in defence of standing crop. This facility should be extended in the vicinity of the standing crop. Otherwise, it will be difficult for the agriculturists to preserve the crop. Further, in my opinion, there should be a clear provision for the killing of wild pigs, wild dogs and snakes and that should be the property of the hunter. That will give a clear understanding to the agriculturists. There should be no doubts in the minds of the agriculturists.

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Minister accepting the amendments?

Sri B. RACHIAH.—These amendments are not necessary.

Mr. SPEAKER.—The question:

'That in para (1) after the word "land" in line 2, the words or anybody having a valid gun licence" shall be inserted.'

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:—

"That at the end of sub-clause (1) the following shall be added:—

'or in the vicinity of his land having standing crop,'

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the following shall be added as sub-clause (3):—

"(3) Not withstanding any provision, the killing of wild pigs, wild dogs, snakes shall be perfectly lawful and will be the property of the hunter."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That clause 56 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 56 was added to the Bill.

CLAUSES 57 TO 61.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That Clauses 57 to 61 both inclusive stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 57 to 61, both inclusive, were added to the Biil.

SCHEDULE I

Sri B. P. KADAM.—Sir, I beg to move:

"That the following item shall be added at the end:
"Porcupine"

Mr. SPEAKER.— Amendment moved:

"That the following shall be added at the end:
"Porcupine."

Sri B. P. KADAM.—Porcupine is a category by itself and I do not think that it becomes specie known as Rodents. I do not know what this is called in Kannada. Villagers residing in the vicinity of the forest alone know what a deadly creature this animal is. It is an animal which digs up roots like sweet potatoes, Suran, Alu, etc.

Mr. SPEAKER.—What the Government means is, that it is covered by the word 'Rodents'

Sri B. P. KADAM.—It cannot be Sir. I just tried to follow in the Oxford Dictionary, but I could not find it.

Mr. SPEAKER.—Instead of putting the amendment to the vote, the Hon'ble Member may better take an assurance that it is included in 'Rodents' and withdraw the same.

Sri B. P. KADAM.—If the Hon'ble Minister says that it is included in Rodents, I am prepared to withdraw my amendment.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister definitely means that that is included in 'Rodents'.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—I will put Schedule I to the vote of the House: The question is:

"That Schedule I stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Schedule I was added to the Bill.

SCHEDULE II

5-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—There is an amendment by the Hon'ble Minister.

Sri B. RACHIAH.—Sir, I beg to move:

"That in Schedule II, the word 'crocodiles' shall be omitted."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That in Schedule II, the word 'crocodiles' shall be omitted."

Sri B. RACHIAH.—Sir, it has been found necessary to protect these crocodiles. That is why this specie is also included.

Mr. SPEAKER.—I will put it to the House, The question is:

"That in Schedule II, the word 'crocodiles' shall be omitted."

The amendment was adopted.

Mr. SPEAKER.—I will put the amended schedule. The question is:

"That Schedule II, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Schedule II, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—For Schedule III and IV there are no amendments. The question is:

"That Schedules III and IV stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Schedules 3 and 4 were added to the Bill.

SCHEDULE V.

Mr. SPEAKER.—There is a Government amendment.

Sri B. RACHIAH.—I beg to move:

"That in Schedule V,

(i) the words and brackets

"Bison (Female)", shall be omitted;

(ii) the following words shall be added at the end, namely:—

"Crocodiles

Icthyophis."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That in Schedule V,

(i) the words and brackets

"Bison (Female)", shall be omitted;

(ii) "the following words shall be added at the end, namely:—

"Crocodiles

Icthyophis."

Sri B. RACHIAH.—This is a very primitive specie which deserves to be preserved.

Mr. SPEAKER.—What is that. Icthyophis'?

Sri B. RACHIAH.—It is an aquatic animal-an amphitions specie.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ, ಸ್ವಾಮಿ: ಪ್ರಾಣಿಯ ವಿವರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಆಕಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅದು ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಯೇ? ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಯೇ?

Mr. SPEAKER.—Let us refer to the dictionary:

"FISHLIKE-VERTEBRATE OF FISH TYPE"

That is the explanation given in the dictionary.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮೃಗ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಆ ಪ್ರಾಣಿಯ ರೂಪುರೇಖೆ ಏನು, ಅದು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ನಗೆಪಾಟಲು ಆಗುತ್ತದೆ.

Sri B. RACHIAH.—It is an aquatic animal. On the advice of the National Wild Life Board, it has been added here. They have been collecting some species etc. If it is found anywhere here within the State of Mysore, it is to be preserved because it is a rare specie. It is an aquatic animal.

Mr. SPEAKER.—I will postpone the Consideration of this amendment to Schedule V.

Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—I propose that Schedule V may be taken up to-morrow and by that time there will be proper explanation for the word.

Mr. SPEAKER.—It is so rare that it may not be easy for everybody to know personally or see it.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮಲಗ ಎಂದು ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮೀನಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಮೀನಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಇರುತ್ತದೆ, ಹಾವಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಜನರು ಹಮ್ಮಲಗ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. I am not sure about it.

Mr. SPEAKER.—I shall have all the dictionaries examined. I will postpone Schedule V till tomorrow. Then I will put clause 1, the Title and the Preamble to the vote of the House.

The question is :

> "That clause 1, the Title and the Preamble stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 1, the Title and the Preamble were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Schedule V will be taken up to-morrow and the third reading of the Bill also will be taken up to morrow. The House now adjourns and will meet tomorrow at 12-30 P.M.

The House adjourned at Forty-five Minutes past Five of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Friday, the 4th October 1963.